
Fra: Gry Gundersen [mailto:gry.gundersen@lo.no]
Sendt: 31. mars 2014 12:51
Til: Postmottak ASD
Emne: Høring - Forslag til endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.

0030 OSLO

Att:

Deres ref.
13/3918-

Vår ref.
14/918-10 440.01/GRG1

Dato:
Oslo, 31.03.2014

Høring - Forslag til endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven

Det vises til departementets brev av 4. mars 2014 angående ovennevnte sak.

LO støtter i all hovedsak departementets forslag til endringer, som er en oppfølging av arbeidsgruppens rapport om forenklinger i oppfølgingsregimet for sykmeldte.

Vi har følgende merknader til høringsnotatet:

LO mener det er positivt at departementets forslag til endringer gjenspeiler både forskning og partenes erfaring om at sykefraværsoppfølgingen hadde blitt for rigid, kontrollfokustert og ressurskrevende uten at det var sannsynlig at det ga resultater på sykefraværet.

LO er opptatt av at sykmeldte arbeidstakere skal få god oppfølging, men det er minst like viktig å vektlegge det systematiske forebyggende HMS-arbeidet. For virksomhetene vil endringene som foreslås føre til at oppfølgingsarbeidet blir mindre ressurskrevende, noe som vil frigjøre tid for virksomhetene til å legge mer vekt på det forebyggende arbeidet.

NAV har brukt mye ressurser på kontroll og sanksjonering i forbindelse med oppfølgingsregimet for sykmeldte. Disse ressursene vil nå bli frigjort. LO

forventer at disse frigjorte ressursene vil bli benyttet på en hensiktsmessig måte i arbeidet med å følge opp sykmeldte.

Det er viktig å påpeke at det er kontroll- og sanksjonssystemene som endres med de foreslåtte lovendringene. De ulike aktørene har fortsatt plikter som er nedfelt i loven og som det forventes at de oppfyller. Ved å fjerne NAV som sanksjonsmyndighet overfor både arbeidsgiver og sykmelder vil det kreve mer av tilsynsmyndighetene for begge gruppene.

Ved å fjerne NAV som kontroll- og sanksjonsinstans overfor arbeidsgiverne vil Arbeidstilsynet få en enda viktigere rolle i dette arbeidet enn de har i dag. Det er viktig at Arbeidstilsynet har tilstrekkelig med ressurser til å gjøre tilsyn som innebærer tilsyn med systemer for sykefraværsoppfølging. Dette må tas hensyn til når Arbeidstilsynet skal tildeles midler over statsbudsjettet. I tillegg er det viktig at NAV og Arbeidstilsynet har et tett samarbeid, slik at veiledning og tilsyn blir målrettet.

Sykmelder kan heller ikke lenger ilegges sanksjoner av NAV dersom de ikke gjør sine plikter i oppfølgingsarbeidet. Når dette fjernes kreves mer av Helsetilsynet og at de slår ned på sykmeldere som ikke bidrar i oppfølgingsarbeidet. Det er også svært viktig at pasienter som opplever dette har god informasjon om hvor de skal henvende seg dersom de opplever at en sykmelder ikke oppfyller pliktene sine i oppfølgingsarbeidet (for eksempel motsetter seg å delta i et dialogmøte).

Når vi nå reverserer en del av endringene som ble gjort i forbindelse med den forrige IA-avtalen vil LO presisere at vi mener det er viktig at det blir gjort en helhetlig evaluering av arbeidet med IA, inkludert endringene som gjøres i lovverket, innenfor denne IA-avtaleperioden. Sintefs evaluering av IA-avtalen 2010-2013 har dannet grunnlaget for mange av endringene som foreslås i høringsnotatet, og det er viktig at vi om fire nye år har en ny objektiv evaluering som gir oss innspill på om arbeidet går i riktig retning.

Oppfølgingsplan og unntak for å utarbeide oppfølgingsplan

Det foreslås at oppfølgingsplan, som hovedregel, skal utarbeides for alle sykmeldte. Det åpnes likevel for en utvidet forståelse av unntaksbestemmelsen, hvor gradert sykmelding i seg selv kan være grunn for unntak for å lage oppfølgingsplan. LO støtter at det må gis større rom for skjønnsmessige vurderinger, men vil påpeke at disse vurderingene må gjøres i hvert enkelt tilfelle -også når en arbeidstaker er gradert sykmeldt. Det er derfor viktig at unntaket formuleres på en slik måte at det nettopp forstås slik- som et unntak, og at ikke unntaket blir til hovedregelen.

Det å utarbeide en oppfølgingsplan (som skal oppbevares i virksomheten) er et relativt lite ressurskrevende tiltak for arbeidsgiver og arbeidstaker samtidig som det kan være et veldig viktig verktøy. Terskelen for å unnlate å lage oppfølgingsplan burde derfor være høy.

Departementet skriver i høringsnotatet at det er viktig å utarbeide informasjonsmateriale om tolkningen av unntaksbestemmelsen for å gjøre unntaksadgangen mer kjent. LO støtter dette.

Sykmelders deltakelse i dialogmøter

Det foreslås at sykmelder skal innkalles til dialog 1-møtet dersom arbeidsgiver og arbeidstaker, eller arbeidstaker alene mener det er hensiktsmessig. Sykmelder kan ikke innkalles mot arbeidstakers vilje. LO vil spille inn at departementet burde vurdere om dette bør tydeliggjøres i lovteksten, slik at det ikke skapes forvirring. I høringsnotatet står det på s. 20 henvist til den nye foreslåtte lovteksten. LO mener at det burde vurderes en tydeliggjøring etter denne setningen: *"Dersom både arbeidsgiver og arbeidstaker, eller arbeidstakeren alene ønsker det, skal sykmelder innkalles til dialogmøtet."* Dette kan enkelt gjøres tydelig for eksempel ved å sette inn følgende tekst: *"Sykmelder kan ikke innkalles dersom arbeidstaker motsetter seg dette"*.

I både folketrygdloven og arbeidsmiljøloven foreslås det tatt inn en setning med denne ordlyden: *"Det skal tas hensyn til sykmelders arbeidssituasjon og andre forhold av betydning som kan vanskeliggjøre sykmelders deltakelse i dialogmøtet"*.

LO støtter *ikke* at dette skal tas inn i de foreslåtte lovhjemlene, av flere grunner. For det første er det vanskelig å tolke innholdet i setningen og hva som er hensikten med en slik formulering. Videre er det et viktig prinsipp at relevante aktører, som NAV, BHT og sykmelder har *plikt* til å delta i dialogmøtene dersom de blir innkalt. Vi ønsker ikke at det skal lages særordninger for *en* gruppe. Både fastleger og andre sykmeldere vil stort sett ha dagene fylt opp med pasienter. Men dette kan ikke i seg selv være grunn til ikke å stille i dialogmøter. Hovedpoenget må være at den som innkaller til dialogmøtet (arbeidsgiver eller NAV) tar hensyn til at aktørene de innkaller har planlagte aktiviteter og at møtene derfor må planlegges i god tid og organiseres på en slik måte at de som innkalles har mulighet til å delta. LO mener det er unaturlig å ha en beskrivelse av dette i selve lovteksten, men at det kan omtales i forarbeidene til loven. Vi foreslår at setningen som nevnes ovenfor strykes både i forslaget til tekst i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven.

BHTs deltakelse i dialogmøter

Det foreslås at bedriftshelsetjenesten ikke lenger skal være en obligatorisk deltaker i dialogmøtene, men innkalles der hvor det anses hensiktsmessig. På s. 11 i høringsnotatet står det videre at arbeidstaker ikke skal kunne motsette seg at bedriftshelsetjenesten deltar i møtet. Vi savner en presisering i dette avsnittet om at det er fornuftig at arbeidsgiver og arbeidstaker i fellesskap kommer frem til hvilke aktører de mener det er hensiktsmessig å ha med på møtet.

Andre aktørers deltakelse i dialogmøter

På s 20 i høringsnotatet står følgende tekst foreslått inn i AML §4-6, 4. ledd: *"Arbeids- og velferdsetaten, bedriftshelsetjenesten og andre relevante aktører kan innkalles dersom arbeidsgiver eller arbeidstaker ønsker det"*.

LO vil stille spørsmålet om det her har skjedd en "glipp" i forhold til formuleringen, da det neppe kan være tanken at arbeidsgiver skal kunne innkalle ulike aktører mot arbeidstakers samtykke. Vi ber om at setningen omformuleres på en måte som ivaretar arbeidstakers mulighet for å motsette seg dette i lovteksten. For eksempel kan dette gjøres likelydende med formuleringen for sykmelder: *"Dersom både arbeidsgiver og arbeidstaker, eller arbeidstakeren alene ønsker det, kan andre relevante aktører innkalles til dialogmøtet. Andre relevante aktører kan ikke innkalles dersom arbeidstaker motsetter seg dette"*.

Tillitsvalgte og verneombuds deltakelse i dialogmøter/oppfølgingsarbeidet

LO vil påpeke at det må fremkomme tydelig enten i lovverket eller forarbeidene til loven at arbeidstaker kan ha med seg tillitsvalgt eller verneombud i dialogmøter og/eller andre aktuelle oppfølgingsmøter.

Det er også viktig at dette fremkommer tydelig i informasjonsmateriell som blir utarbeidet om regelverket for oppfølging av sykmeldte.

Avsluttende kommentar

Sist men ikke minst vil LO gi uttrykk for at det er svært viktig at alle aktørene i arbeidet med oppfølging av sykmeldte arbeider etter tidlig intervensjonsprinsippet. Jobb nr 1 er å forebygge, deretter er det viktig at alle aktører er tidlig på banen for å hindre lange sykefraværsløp. I forlengelsen av dette synes vi det er svært positivt at NAV nå forplikter seg til å avholde dialogmøte 2 på et tidligere tidspunkt enn uke 26 dersom dette blir etterspurt.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Peggy Hessen Følsvik

(sign.)

Gry Gundersen
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.